

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työväenliikkeen kannattajia. Uraa Astoriassa, Ore., joka on The Western Workmen's Pub. Co:n vastustamana.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta \$1.00, puoli vuotta 60c
CANADAAN
1 vuosikerta \$1.25, puoli vuotta 75c
SUOMEEN
1 vuosikerta \$1.50, puoli vuotta 80c

BOX 99 ASTORIA, ORE.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE.)

Organ of the Finnish Working Women in America. Published every Tuesday by The Western Workmen's Publishing Co. Advertising rates 50c per inch per insertion. Huoneusto sijaitsee 10:n ja Duane ka-
ojen kulmassa. Puhelin 355.

Ilmoitushinta 50 senttiä tuumalta kerran. Malmillimittaisista \$1.00 enimmäiseltä tuumalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta linjalta.

SUBSCRIPTION RATES

IN THE UNITED STATES:

One year \$1.00, 6 months 60c

IN CANADA:

One year \$1.25, 6 months 75c

IN FOREIGN COUNTRIES:

One year \$1.50, 6 months 80c

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOIMITUS:

Anna Kokko,
Box 99, Astoria, Oregon.

Toverittaren tilaajaluettelo osottaa seuraavaa:

Uusia	77
Uudistuksia	22
Katkennut	83

KILPAILIJAT.

Tilauksia saapuu hyvin vähän. Oikaapa hommassa! Ei tule Toveritar vielä jokaisen suomalaisen työllänsäisen kotiin. Tilajamäärä kohoaa, mutta hyvin hitaasti.

HISTORIA UUSIUTTU

(Venäkiel. suom. K. Parkkonen)
Vuonna 1614 ensimmäinen Romanoff oli otettu Ipatjevskyn luostarista, joka sijaitsi lähellä Kestroman kaupungin samannimisessä läänissä ja oli Venäjän ylimystönä kohotettu valtiotaitimelle.

Romanoffin dinastia alusta toinen hiljalleen, vaan pian se alkoi mahtavana näyttää valtaansa. Se alkoi kieltää kansalta sen oikeudet ja itsehimmiään sen edessä. Menneet Romanoffit olivat julkeasti ammuttavat ja hirtettävät kansaa, lähettivät maan pakoon ja kiduttivat vankiloissa.

Venäjänsä kansalle ei ollut mieluista tällainen Romanoffien hallitustaktiikka. Kauan taistelti Venäjän kansa vihetyneen keisarinsa kanssa, mutta ehdoin voitti hänet ja lähetti hänet luostariin.

Luostarista otti Venäjän kansa ensimmäisen Romanoffin. Luostariin se myöskin palautti viimeisen Romanoffin.

Eläköön kauan Venäjän kansa! Amen ja kansa keisarille.

PELASTUSARMEIJAN JOULUKUUSI.

Olen minä jo elämässän nähtynyt monenlaisia joulukuusia, mutta en ole sattunut pelastusarmeijan kanssa koskaan niin läheisiin tekemisiin, että olisin enemmän päässyt kurkistamaan sen joulukuusi-toivua. Nyt oli joku lähettänyt minulle pääsy-
tupun sellaiseen ja minä menin sinne pelkästä uteliaisuudesta. Olin niin paljon kuullut puhuttavan niiden hyväntekeväisyydestä.

Kyllä siellä oli paljon väkeä. En ole luullut täällä kultaissa Californiaassa olevankaan niin paljon köyhää kansaa. Noin tunnin ajan kesti ensin sisälle menoa. Siellä oli useita poliiseja katsomassa, että ei tule mitään pahempia yhteentörmäyksiä. Eräs pieni poika yritti joukon mukana sisälle ilman pääsylippua. Poliisi sieppasi käsipuolesta kiinni ja kysyi: "Hei, poika, missä on tikketti?" Vapisten poika parka vastasi ettei hänellä sitä ollut. Poliisi lennätti pojan käsipuolesta ovelle ja

sanoi: "mene ulos!" Poika oli ehkä noin kymmenen vuotias. Vaatteensa olivat räjäyset. Ei olisi poika sinne tullut jos olisi ollut koti talkka vain vaatteita ja leipää. Miksikähän ei tuollekin pojalle olisi voinut antaa puuhuvosen. Poika meni ja toiset kiiruhtivat joulukuusen ympärille. Pienestä portista mentäessä muistin, että ehkä tämä on sitä ahtaasta portista menoa. Mies siinä huijoi käsillään huudellen yhtenä: "missä on tikketti?" Toinen hoki: "menkää eteenpäin!"

Ensimmäisenä lahjana annettiin Amerikan lippu. Ojensin käteni sitä ottamaan, mutta eräs nainen sanoi heti, että niiltä annetaan ainoastaan pojille. Kävelin eteenpäin odotellen vuoroani. En saanutkaan mitään, sillä aina sanottiin: "Ei mitään teille; ainoastaan lapsille." Vilaukselta näin joulukuusen ulos tullessani.

Sielä käytävällä se erittäin mieltäkielintävä näytelmä-oli. Parvekkeella toisessa kerroksessa oli joukko miehiä ja naisia, jotka heittelivät sentin rahoja alakeran lattialle. Siellä kilvottelivat lapset saadakseen niitä kiinni. He juoksivat ja riehuivat niin, että olivat toisensa jappaa. Joka kerta kun sentti putosi lattialle, hurrasivat naiset. He olivat niin innostuneita katsomaan kuinka köyhän lapsi on ahdas penninkin perään. Nuo naiset olivat samassa rakennuksessa työskenteleviä pankin virkailijoita. He olivat kai pyytäneet isänniltään lomaa päästäkseen katsomaan köyhien pienokaisten jouluhuveja. Jokaista penniä oli tavoittelemassa noin kaksisataa pienokaista yhtäaikaa. Yksi pieni tyttönen repäsi kädestään nahkaa. Kun suuri lapsilamaa ryntäsi yhteen kasaan, niin alhaimset olivat tukehtua. Kyllä oli kamalaa katsella. Ei muuttuneet sentit kultarahoiksi ja pian väsyivät senttejäkin nakelemaan ja lapset menivät kukin kotiinsa iloisena pienten lahjojensa kanssa.

Maksoikohan tuo yksinäkertainen joulukuusi \$3,203.25. Ei se maksanut eikä ne tavaran tapaisetkaan sitä maksaneet, mutta se meni niiden ihmisten palkkolle, jotka homman hommasivat. Lapset saivat pikkuisen silmän ruokaa, siinä tulos. Mikä väärä komento se on tämänkin. Köyhien nimessä saadaan näin suuri summa rahaa, mikä ei tule sitten käytettyä nimeksikään tarkotukseen. Yhtä väärä se on koko yhteiskunta. On tämänkin reisu hyvä pitää muistossa aikana, jolloin meillä ovat toisellaiset jouluhommat vii maillman. Kerran se tulee meidänkin vuoromme. ANNA ARO.

UNOHTUMATON LAHJA.

Minä en koskaan pikkutyttöniä ollessani saanut mitään joululahjoja, enkä muitakaan lahjoja. Ei äitini niin köyhä ollut, ettei olisi voinut jotain antaa, jos olisi todella tahtonut, mutta hän ei ajatellut lapsen mieltä. Olin kai ansainnut lahjan, sillä minun täytyi tehdä paljon työtä ja hoitella nuorempia lapsia, kun olin vanhin joukosta. Minua ei mistään koskaan lahjottu; pakosta täytyi kaikki tehdä, joko sitten tahdoti tai ei. Tiesin että jouluna saadaan joululahjoja. Siksi minäkin aina odotin joulua ja ajattelin, että eipä tiedä, vaikka minäkin nyt saisin jotain. En ollut koskaan saanut, mutta joka kerta kuvittelin mielessäni mitähän saan ja mitä paremmin tarvitsen. Jouluaatto tuli, mutta minä en saanutkaan mitään. Odotin vielä, toivoen joulupäivää, vaikkakin toivoeni tuntuivat jo epävarmoilta ja mahdolltomilta. Kyllä olisi tuntunut suurelta ja korvaamattomalta hyvältä, jos joku olisi antanut vaikka kuinka pienen lahjan. Mietin palkitsevani sen antajan isoksi tultuani monin kerroin, mutta ei tullut mitään. Joulupäivänä kaikki ihmiset olivat iloisia näytellen lahjojaan. Naapurien lapset aina saivat jotain. Ei kukaan voine mitata sitä mielihalua ja harmia, mikä minulla silloin aina oli. Itkin ihan sydämeni pohjasta ja ajattelin katkerana, että mitähän pahaa minä olen tehnyt, kun ei minua kukaan muistanut. Lapsuuteni aikaiset joulut eivät tuottaneet minulle muuta kuin odotuksen ilon.

Kerran sitten oli äitini voittanut pienen sormustimen ja kun se ei sopinut kenellekään muulle, niin antoi hän sen minulle. Sitä ilon hetkeä

en milloinkaan unohta. Tahtoisin vielä tulla sitä kiittävä. Olin niin iloinen, etten voinut nukkua seuraavana yönä enpä edes voinut syödä illallista. Ajatukseni eivät irtaantuneet tuosta ensimmäisestä lahjastani. J. M.

KYSYMYS SIKIÄMÄTTÖMÄKSI TEKEMISESTÄ.

Tämän valtion pääkaupungissa Salemissa on joulun edellä istunut Oregonin suvunjälöstusneuvosto, johon kuuluvat valtion terveyslautakunnan jäsenet, molempien mielvikaisten hoitolain johtajat, kuritushuoneen päällikkö ja työsiemilisten laitoksen johtaja, ja keskustellut useammista neuvoston ratkaistaviksi esitetyistä sikiämättömäksi tehtävistä henkilöistä. Muutamissa valtion mielvikaisten hoitolasta ja kuritushuoneesta alistetuissa tapauksissa ehdotukset hyväksyttiin. Työsiemilisten laitoksella olisi ollut muutamia ilmoitettuja tapauksia lähemmin tarkastettava, mutta neuvostolla ei ollut vielä aikaa siellä käydä. Ennenkuin mihinkään toimiin ryhdytään päätettyjen tapauksien suhteen, päätti neuvosto pyytää yleisyyttä Brownilta uutta lausuntoa, kaiketi epäillen, onko sillä tosiaan valtaa silpoa haltuunsa uskotulta ihmisistä sikiämättömiksi.

Meidän vaatimaton mielipiteemme on, että siivosta hullusta ja sen jälkeläisistä on yhteiskunnalle vähemmän vaaraa kuin tuollaisista rodunjalostuksilla ja muilla samanlaisilla harrastuksilla puoskaroituksista, jotka ovat siinä määrässä sekä aistivallisia että työsiemilisiä, etteivät näin järjestelmän perustuksen olevan ensin muututtavat, ennenkuin mistään parannuspuuhista voi mitään tuloksia toivoa.

LUOKKATAISTELU-ALUELTA

NORTHPORT.

Ihanpa tuntuu niin sydäntä pakottavan, että täytyy ottaa ruostunut kynänsä hyllyltä taas ja pakista meidän pikkukylämme kuulujuttuja.

Meillä oli joulujuhlat aatto-iltana, ja ne olivat koko hauskat, katsoen siihen, että täällä on niin vähän ihmisiä. Opettaja oli opettanut lapsille jos minkälaisia. — Hän marsitti ja laulatti niitä kaikella lailla. On se tämä mallina mukavalla mallilla. Opettajan on oltava isänmaallinen. Sitä alkaa minä hartaasti odotan, että itse kukin voi antaa lapsensa oppia sitä minkä itse katsoo oikeaksi.

Lain joku aika sitten Toverittaresta Anna-tädin kehoituksen lukea jokaikseen Bebelin kirjan: "Nainen". Voisiko Anna-täti sanoa mistä se saisi; lukisin sitä mielelläni, sillä uskon sen olevan hyvän kirjan.

Terveiset Toverittaren kautta laajalle lukijakunnalle ja sen toimittajalle.

MRS. IDA TOLONEN.

Bebel'n "Naisen" saapi ostaa puoluetehtien kirjakaupoista. Luulen myös sitä saavan lainata jokaisesta laajemmasta s. s. osaston lainakirjastosta.

A.—T.

JOULUMIETELMIÄ

Uudelle Toverittaren toimittajalle lämpöinen joulutervehdyseni. Minä toivon, että hän olisi tyytyväinen meihin avustajiin. Meille on taas tulossa joulu. Meidän ei tarvitse odottaa joulua sillä mielellä, että saisimme sen päivän mässästä ylellisyydessä. Minä tiedän, että yksi osa odottaa joulua vain saadakseen makeita päivällisiä ja lahjoja, joista meidän työläisten ei tarvitse untakaan nähdä. Minä olen pitänyt monta joulua pienokaisten kanssa syödä vain papuja, kaafia ja kuumaa

teetä. Jouluhan se on ollut meilläkin raukolla samalla aikaa kuin mäcsäjäien palvelus. Eivät kantaneet ruuan jätteitä koirille, jotka aina ovat saaneet paremman kohtelun rikkaita kuin köyhät ihmiset. Minä olen nähnyt tapauksia, että rikas Mrs. on ottanut köyhälle ruokaterian. Kokouksissaan he sitten saarnaavat, että he ovat niin säälliväisiä, että ottavat nälkäisen koirankin kadulta ja ottavat sen kotinsa. Eikös meillä olekin mallikelpoisia rönköitä.

Meillä sitä täällä San Franciscoossa on jos jotain hällinää. Nyt kootaan rahaa köyhään joulukuusta varten. Tuhansittain saadaan rahaa tarkotukseen. Kuinka paljon hyötyivät köyhään lapset siitä viime vuonna. Minulle ja neljälle lapselleni taisi tulla noin kahden sentin edestä tavaraa kullekin. Olin saanut täyttää edes vatsansa kerran. Se olisi ollut parempi kuin pienet puuhuvokset. On väärä näkökanta asiassa. Puuhuvosia ei voi syödä. Rikkaat ajattelevat, että kun köyhä saa vähän silmän ruokaa, niin se kyllä tyytyy tyhjäänkin vatsaan.

Kerran kai tulee meidänkin vuoro viettää joulua oikealla tavalla.

Anna Aro.

COBALT, ONT., CAN.

Hopeakylän kuulujuttuja en ole taas pitkään aikaan nähnyt Toverittaressa. Ei näe mitään täältä, vaikka onhan osastomme puolesta valittu kirjeenvaihtajakin Toverittarelle. Uteliiana olen aina heti lehdessä saatuani tarkastanut paikkakuntakirjeitä, mutta aina turhaan.

Eletään sitä vain täälläkin, vaikka olemmekin muusta maailmasta erottettu. Osaston toiminta ei ole oikein ripeää, sillä paljon niitä miehiä, jotka ovat osastomme toimihenkilöitä, on mennyt metsätöihin. Sitte ne vähät nuoret miehet ja muutamat perheiden emännät hommailevat omissa hommissaan. Koittakaapa jo heittäjä pois kaikki nurkkahommat.

Toveri Jack Lund sairastui kuumeautiin ja on tälläkälässä sairaalassa hoidettavana. Kuulojeni mukaan on hän paranemassa päin. Toivon hänet jälleen pian terveeksi.

Toivon kaikille Toverittaren lukijoille niin hauskaa kuin nykyhetkellä voi työlläinen toivoa.—Eräs.

MIAMI, ARIZ.

Joulun muistoja.

Kirjoitan joulun muistoja lapsuusajoltani Suomesta. Olen monasti ajatellut kuinka ennen lapsena kodissani odotin joulua suurena, paljon hyvää ja juhlaisuutta tuovana. Kerroittin ennen minullekin siitä hyvästä uskon isästä; kuinka se on ollut hyvä meille kurjille syntisille. Ja sitten se joulutöi vielä kotia paljon kaikkea hyvää, erittäinkin lapsille, nimittäin joulukuusen, joka oli merkki, että nyt on joulua, kauniin sievän lämpöä ja puvun, paljon hyvää syömistä, josta lapset paljon pitivät, ja joulupukin odottelimme. Se toi sopivia leikkivaroja. Pajon oli sentään lapsia, jotka eivät saaneet toivoa joulukaan joulun tuovana, sillä heidän vanhempansa eivät voineet lattaa lapsilleen hyvää, vaikka olisivat kuinka mielellään laittaneet räksi kuuluisaksi jouluksi. Sillä köyhyys oli suurena esteenä ja sama on meilläkin nykyajan vanhemmilla. Me emme voi laittaa kaikkea lapsillemme mitä haluamme. Mutta emme opeta lapsillemme siitä synteimme vapaitajasta, josta meille olisi hyötyä vasta jälkeen kuoleman. Me opetamme lapsillemme jo nyt elon aikana saapuvasta köyhälistön vapaitajasta, sosialisista, joka toisi tuhessaan kaikki, ilman mitään erottusta, yhtä paljon kaikkea hyvää, ja samalla kaikille lapsille yhtä iloisin joulun. En osaa oikein selvittää joulun merkityksestä niin kuin tarvitsisi. Kysykää lapset vanhemmitanne todellista joulun merkitystä, ja opettakaamme lapsillemme köyhälistön ja kaikkine ihmisten yhteisestä joulusta. Siis rakas tervetäkseni kaikille pienille tytöille ja pojille. Myösikin kaikille Toverittaren lukijoille ja kaikille luokkatoverille. Kirjoitti Manti Uronen.